

PROIECTUL SEPA RON,

Plăți în moneda națională la standarde europene

Zona Unică de Plăți în Euro (Single Euro Payments Area – SEPA) este proiectul de cea mai mare anvergură derulat de industria europeană a plăților, având ca obiectiv crearea unei piețe integrate pentru serviciile de plăți în euro, prin eliminarea barierelor comerciale, legale și tehnice între piețele de plăți naționale din Europa.



Rodica Tuchilă

Director Asociația Română
a Băncilor

Ce înseamnă SEPA? Este acea zonă geografică în care plățile fără numerar în euro sunt efectuate prin intermediul unor instrumente de plată standardizate: SEPA Credit Transfer (SCT), SEPA Direct Debit (SDD), plăți prin carduri conform cadrului armonizat SEPA Cards. Aceste standarde reprezintă fundamentul dezvoltării serviciilor de plăți realizate exclusiv electronic, precum efectuarea de plăți prin internet și dispozitive mobile, servicii de facturare electronică și alte servicii electronice cu valoare adăugată.

În SEPA va fi posibilă efectuarea de plăți în euro între orice conturi deschise la bănci din această zonă geografică, cu aceeași ușurință și la același nivel de servicii și securitate cu care acest lucru se poate face astăzi în cadrul grani-

țelor naționale. Pentru companiile europene, standardele comune, decontarea mai rapidă și prelucrarea simplificată vor îmbunătăți fluxurile de plăți, vor duce la reducerea costurilor și vor facilita accesul la noi piețe. Mai mult, mediul de afaceri poate beneficia de dezvoltarea la nivelul comunităților naționale a unor produse inovatoare, bazate pe standardele SEPA, oferite de furnizorii serviciilor de plăți.

Autoritățile europene se așteaptă ca armonizarea cadrului legal și a infrastructurilor tehnice de plăți la nivel european să fluidizeze procesele de afaceri prin înlocuirea operațiunilor „pe hârtie” cu soluții electronice standardizate, așa cum este facturarea electronică. Documentul, publicat de Comisia Europeană în mai 2010, „The Digital Agenda for Europe” definește rolul cheie pe care tehnologiile informatice și de telecomunicații îl vor avea în atingerea obiectivelor incluse în Strategia 2020 pentru Europa.

Aria largă de cuprindere – 33 de țări, peste 500 de milioane de locuitori, precum și peste 9.300 de instituții ce oferă servicii de plăți, dar și numărul mare de actori implicați în procesele de plăți sunt factori ce cresc dificultatea proiectului SEPA.

Regulamentul SEPA adoptat în februarie 2012 de către autoritățile europene introduce termene limită pentru migrarea la instrumentele de plată în euro SCT și SDD. Prin această

reglementare, toate entitățile implicate în procesele de plăți – consumatori, corporații, administrațiile publice și, evident, instituțiile de credit și cele de plăți – au obligația de a realiza migrarea la instrumentele de plată SEPA în termenele prevăzute de regulament: 1 februarie 2014 – cu o perioadă de tranziție de 6 luni recent stabilită de Comisia Europeană – pentru țările din zona euro și 31 octombrie 2016 pentru țările din zona non-euro.

Pentru instituțiile de credit și infrastructurile de plăți, dar și pentru companiile de orice mărime, SEPA este o oportunitate de a evalua aplicațiile de plăți curente și de a adopta o decizie privind schimbarea în viitor a modului de efectuare a plăților. Reproiectarea proceselor de plăți pe baza unor soluții inovatoare de tip „end-to-end” poate genera câștiguri substanțiale privind eficiența plăților și reducerea costurilor, prin standardizare, automatizare și centralizare.

Disponibilitatea unor infrastructuri de plăți standardizate în SEPA deschide noi oportuni-

► continuare în pagina 42



Instrumente
de plata
standardizate



Standarde tehnice
și practici comune

Infrastructuri
de procesare

Cadru legal
armonizat

► continuare din pagina 40

tăți pentru expansiunea operațiunilor dincolo de granițele naționale, sistemele și formatele de plăți fragmentate existente în prezent în Europa fiind un obstacol semnificativ pentru extinderea operațiunilor companiilor pe alte piețe.

În cadrul eforturilor de optimizare continuă a produselor și serviciilor oferite clienților și de adaptare la cerințele și practicile europene, comunitatea bancară din România a hotărât să aplice standardele europene și pentru plățile naționale în lei, înainte de trecerea la moneda euro, prin adoptarea Schemelor de plăți SEPA pentru operațiunile de transfer credit și debitare directă. Proiectul SEPA pentru plățile în moneda națională este derulat de instituțiile de credit împreună cu TransFonD, operatorul infrastructurii de plăți din România, cu sprijinul Băncii Naționale a României.

Adoptarea standardelor SEPA pentru plățile în lei este subiectul unui proces de auto-reglementare la nivelul comunității bancare, care a fost demarat la inițiativa și cu susținerea Băncii Centrale și s-a concretizat prin semnarea în septembrie 2012 a Convenției privind Schemele naționale de plăți, ce include Schemele SEPA de transfer credit și debitare directă adaptate pentru plățile în lei. În procesul de auto-reglementare, Asociația Română a Băncilor, în baza mandatului primit de la Banca Centrală, a preluat rolul de autoritate de guvernanță a Schemelor SEPA RON.

O primă etapă a proiectului SEPA RON a fost realizată prin lansarea în producție a sistemului TransFonD pentru plățile de mică valoare SEPA RON – componenta transfer credit, în luna noiembrie 2012, etapa următoare pentru lansarea componentei de debitare directă fiind planificată pentru sfârșitul acestui an.

Adoptarea Schemelor SEPA pentru plățile în lei are ca obiective principale uniformizarea fluxurilor de plăți în lei și în euro, automatizarea și facilitarea conexiunilor informatice cu clienții corporatiști cu o structură informațională stabilă, dezvoltarea instrumentului debitare directă în conformitate cu standardele europene, ceea ce ar permite accesul mai facil al clienților la acest instrument și adoptarea lui pe scară largă, dar și diminuarea presiunii investiționale și operaționale determinate de adoptarea euro.

serviciilor și produselor bancare. Perspectivile sunt pozitive pe măsură ce tot mai multe bănci încearcă să „înroleze” clienții la internet banking. Chiar dacă internet bankingul necesită o investiție inițială mai mare, el are avantajul costurilor mai scăzute în timp și al unei accesibilități crescute.

În banking-ul tradițional există avantajul relației personale client-bancher, punând pe primul plan, în relația cu clientul, păstrarea unei securități sporite în operațiuni și în utilizarea informațiilor personale ale acestuia. Putem vorbi despre o arie restrânsă la zona „acoperită” de sucursale oferind o interacțiune directă cu reprezentanții băncii și creând o stare de confort suplimentară clientului bancar, în special în cazul operațiunilor care implică depozite. De asemenea, bankingul tradițional acoperă mult mai bine zona de acordare de credite, care implică o relație bancă-client cât mai transparentă în cadrul relaționării eficiente și corecte.

Dezvoltarea serviciilor de internet banking va cunoaște o expansiune din ce în ce mai importantă, făcând parte dintr-un fenomen global care cunoaște o explozie, cel al serviciilor de internet, televiziune și telefonie. Acest tip de servicii, online banking, va beneficia de o dezvoltare din ce în ce mai importantă datorită avantajelor de timp și cost pe care le oferă. Instituția bancară nu mai apare doar în ipostaza de furnizor tradițional de servicii, ci va apărea cu un rol nou, acela de a introduce instrumente și produse inovatoare, creând din instituția bancară clasică un nou organism, modern, mai flexibil, cu rolul de a construi un fundament pozitiv al rolului sistemului bancar. În principiu, tehnologia modernă și inovația vor transforma relația bancă-client și percepția asupra banking-ului tradițional.

Nu se poate spune că există o decizie bancară corectă pentru toți clienții, unii doresc să folosească sisteme cât mai moderne și mai sofisticate de plată; în schimb, alții se simt mai confortabil folosind sistemul clasic cu teller, astfel încât putem spune că cea mai bună soluție bancară este cea care dă valoarea cea mai mare necesităților clientului. Pentru că, în definitiv, satisfacția clientului este ceea ce contează în dezvoltarea unui business bancar solid.

